

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ : ความต้องการสื่อมวลชนเพื่อการส่งเสริมการเกษตร
 ของเกษตรกรในจังหวัดพิจิตร

ชื่อผู้เขียน : นายธีระศักดิ์ ศรีวิชัย

วิทยาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
 คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฐิน ศรีมงคล ประธานกรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณาพร กรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง กรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป ศขศิลา กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับระดับความต้องการสื่อมวลชนเพื่อการส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการนำเสนอสื่อมวลชนมาใช้เพื่อการส่งเสริมการเกษตร ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 120 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ใช้ค่าไคสแควร์ (Chi - square)

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.3 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 48 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 80 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน มีพื้นที่การเกษตรเป็นของตนเอง เฉลี่ยครอบครัวละ 39 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ดำเนินกิจกรรมการเกษตรแบบผสมผสาน รายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 70,983 บาท/ปี เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม แหล่งข่าวสารการเกษตรที่ได้รับในรอบสัปดาห์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 และ ร้อยละ 89.2 ได้รับจากวิทยุโทรทัศน์ และเพื่อนบ้าน ตามลำดับ พื้นที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.7 อยู่ในเขตชลประทาน

เกษตรกรมีระดับความต้องการสื่อมวลชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม และความถี่ในการได้รับข่าวสาร

การเกษตรของเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับความต้องการสื่อมวลชนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

เกษตรกรต้องการรับชมรายการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ในระดับมาก จึงมีพฤติกรรมรับชมรายการเกษตรที่บ้านของตนเองมากกว่าที่อื่น และต้องการรับชมรายการเกษตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 7 มากที่สุด โดยต้องการรับชมรายการรูปแบบบรรยายความรู้ด้านการเกษตรหลายคนและมีภาพประกอบ ร้อยละ 75.4 ต้องการผู้ดำเนินรายการทั้งชายและหญิงพูดร่วมกัน ร้อยละ 54.2 ต้องการผู้ดำเนินรายการที่เป็นทางการ และร้อยละ 53.4 ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับชมอยู่ระหว่างเวลา 18.01 - 20.00 น. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุ และตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมรายการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

เกษตรกรต้องการรับฟังรายการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ต้องการรับฟังรายการเกษตรที่บ้านของตนเอง และต้องการรับฟังรายการเกษตรจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดพิจิตรมากที่สุด รูปแบบข่าวส่วนใหญ่ต้องการรับฟังรายการรูปแบบข่าวเกษตรกร ร้อยละ 77.9 ต้องการผู้ดำเนินรายการทั้งชายและหญิงพูดร่วมกัน ร้อยละ 45.3 ต้องการผู้ดำเนินรายการที่พูดภาษาท้องถิ่น และร้อยละ 33.7 ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ ก่อน 06.00 น. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว การเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตร ตำแหน่งทางสังคม และความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรของเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังรายการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

เกษตรกรส่วนใหญ่ระบุไม่ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ โดยร้อยละ 50.8 มีพฤติกรรมอ่านข่าวสารการเกษตรจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด และต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรรูปแบบเสนอแนะวิชาการใหม่ ๆ พร้อมภาพประกอบในด้านพืชกรรม ด้านอื่น ๆ และสัปดาห์ ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ปัญหาในการรับข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน โดยเรียงจากปัญหามากไปหาปัญหาน้อยของแต่ละสื่อได้ดังนี้ ปัญหาด้านสื่อหนังสือพิมพ์ ได้แก่ อ่านแล้วเข้าใจยาก ไม่น่าสนใจ เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่ ไม่มีเวลาอ่าน ไม่มีหนังสือพิมพ์อ่าน สายตาไม่ดี และมีสื่ออื่นที่น่าสนใจมากกว่า ปัญหาด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ ไม่มีเวลาฟัง ฟังแล้วเข้าใจยาก ไม่น่าสนใจ เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่ รับสัญญาณได้ไม่ชัดเจน ไม่มีวิทยุเป็นของตนเอง และมีสื่ออื่นที่น่าสนใจมากกว่า สำหรับปัญหาด้านวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่ รับสัญญาณได้ไม่ชัดเจน ดูแล้วเข้าใจยากไม่น่าสนใจ เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่ ช่วงเวลาเผยแพร่ไม่เหมาะสม รายการสั้นเกินไป ไม่มีเวลาดู และไม่มีวิทยุโทรทัศน์เป็นของตนเอง

สำหรับข้อเสนอแนะของเกษตรกร ได้แก่ ให้มีหนังสือพิมพ์อ่านในหมู่บ้าน ให้สร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ให้จัดรายการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงให้มากกว่าปัจจุบัน ให้เปิดข่าวสารการเกษตรทางหอกระจายข่าว ให้มีรูปแบบใหม่ ๆ ในการนำเสนอข่าวสารการเกษตร ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตรให้ข่าวสารการเกษตรมากกว่าในปัจจุบัน และให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับตำบลสนใจเยี่ยมเยียนเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น

Independent Study Title	Mass Media Needs for Agricultural Extension among Farmers in Pichit Province		
Author	Mr. Teerasak Srivichai		
M.Sc. (Agriculture)	Agricultural Extension		
Examining Committee	Asst. Prof. Katin	Srimongkol	Chairman
	Asst. Prof. Warapa	Kunaporn	Member
	Asst. Prof. Dusadee	Nalampang	Member
	Asst. Prof. Prateep	Kochsila	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the relationship between background, economic and social factors of farmers and mass media needs for agricultural extension including problems and recommendation for mass media presentation in agricultural extension in Pichit Province. The study was conducted by using questionnaire to interview 120 farmer samples. Data was collected and statistically analysed in terms of minimum and maximum value, frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and the Chi-square test.

From research findings, it was found that 53.3 percent of farmer samples were female with an average age of 48 years old. Most of them were married, education level was Primary, an average number of family members were 5 persons and had their own farm land of 39 rai. They operated their land in terms of integrated agriculture with an average annual income of 70,983 Baht . The majority of them were the customer of the Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives, without any social status. Information sources were from television 98.3 percent and from their neighbours 89.2 percent respectively. Sixty six percent of their farm land were irrigated area.

The level of farmers needs for mass media were at medium level. From hypothesis testing, it was found that education level, social status and frequency of receiving of agricultural news were statistically related to mass media needs at 0.05 level.

Farmers needed to watch agricultural program from television at home at a high level. Most popular television channel was channel 7. The preferable program was agricultural lecture with illustration. Seventy five percent required both male and female moderator and 54 percent required formal moderator. Fifty three percent specified an appropriate time of the program from 6-8 pm. From hypothesis testing, it was found that age and social status of farmers were related to the needs of television program.

Farmers needed to listen to agricultural program from radio at home at a medium level. They preferred to listen to the national Radio Broadcasting Station especially in Pichit province. Agricultural news program was mostly needed. Seventy seven preferred the dialogue between male and female moderator program and 45 percent preferred the program broadcasted in local language. Thirty three percent specified an appropriate time before 6 a.m. From hypothesis testing, it was found that education level, family member, social status and frequency of listening to agricultural news were related to the needs of agricultural news from National Radio Broadcast Station at 0.05 level.

Most farmers were not in need reading agricultural news from newspapers. Fifty percent read agricultural news at newspapers reading centres. Thairaj newspaper was their most favourable newspaper. Agricultural knowledge with pictures about agronomy and animal husbandry was needed. From hypothesis testing, it was found that frequency of receiving of agricultural news of farmers was related to the need of agricultural news from newspaper.

The problems of receiving agricultural news from mass media were newspapers were difficult to understand, not interesting, contents were not related to the specified area, had not enough time to read, no newspaper available, eye sight problem and other medias were more interesting. Television - As for radio, and television there were unclear signal, hard to understand, not interesting, contents were not related to the specified area, an inappropriate time of broadcasting, too short program, no time watch, and had no television available.

Recommendations from the farmers were providing more newspapers in the village, building a newspaper reading centre, more radio programs, more agricultural news through radio broadcast station in the village, developed new programs for agricultural news presentation, agricultural provincial official at Pichit province should diffuse more knowledge and agricultural news to farmers and Sub - district extension workers should visit farmers more frequently.